

AAS FORSKALINGSBLOKK

Generelt:

Å bygge med forskalingsblokk er et rimelig og enkelt alternativ når en skal sette opp mur. Aas Forskalingsblokk gjør forskaling overflødig.

Plan og bygningsloven krever byggetillatelse for oppføring av støttemur over visse høyder samt grunnmur. Søknad om byggetillatelse bør derfor sendes inn i god tid før arbeidet er planlagt igangsatt. Kommunen kan søkes om personlig ansvarsrett for å utføre egeninnsats ved muringen.

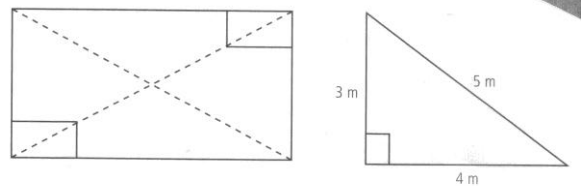
Grunnarbeid:

Før mur av Aas Forskalingsblokk stables opp må det støype et frostfritt fundament. Muren skal plasseres oppå fundamentet. Se veiledning for bruk av Aas Såleblokk som fundament.

Forberedelser før stabling:

1. Plasser ut hjørnestolper der muren skal stå. Kontroller at stolpene er rett plassert i forhold til der muren ønskes plassert.
2. Fjern ujevnheter i fundamentet. Avrett ujevnheter med ferdigmørtel. (Om fundamentet fortsatt ikke er helt beint kan fundamentet rettes opp med trefliser etter at 1. skiftet med blokk er lagt ut)
3. Kontroller nøye vinkler og hjørner på fundamentet før oppstart ved å trekke muresnor mellom stolpene. Dette blir hjørnene i bygget.
Hvert hjørne kan også kontrolleres etter følgende måte: når to sider er 3 og 4 meter er diagonalen 5 meter. Da er vinkelen 90 grader. (se tegninger)
4. Kontroller om vinklene er korrekte ved en enkel vinkelkontroll. Når diagonalene er like lange, er alle vinklene 90 grader.

- 5 Etter at diagonalene er kontrollert og godkjent, fest hjørnestolpene godt med skråbord.
- 6 Kontroller diagonalen også på toppen av hjørnestolpene.
- 7 Merk av toppen av muren på hjørnestolpene. Merk deretter av for hvert skift nedover på stolpen (20 cm)
- 8 Slå i en spiker for hvert skift, og trekk en stram muresnor mellom hjørnestolpene, ett skift av gangen.

Stabling:

1. Start stablingen av første rad. Start alltid å stable i et hjørne, og legg hele skiftet ut.
2. Bruk halvstein eller kapp med vinkelsliper for å få den rette lengden på muren.
3. Hvis noen av de loddrette armeringene som stikker opp fra fundamentet ikke stemmer med hulrommene i blokken, kan den aktuelle armeringstangen kappes bort. Bruk slagbormaskin og lag hull til ny armering i fundamentet. Armeringsjern bankes ned i hullet, evt. gyses fast.
4. Ved kapping av stein, kapp alltid steinene på samme sted i muren på alle rast. (letter arbeidet når muren skal fylles med betong) Midtveggene må stemme overens i blokka for hvert skift.
5. Muren justeres ved hjelp av trefliser under blokken. (kontroller høyden

- mot murerensnoren, eller ved vater og rettholt)
- Etter at første rad er ferdig stablet tas blokkene opp igjen for døråpninger etc.
  - Endeblokk brukes som siste blokk mot dør, vindu og ventilåpninger. Bruk hel og halv endeblokk vekselvis på grunn av at blokkene overlapper hverandre. Blokkene har en tett ende som gir en jevn avslutning mot åpningen.
  - Hjørneblokk brukes for å stable hjørne. Bruk både venstre og høyre hjørnestein for å stable ett hjørne. Det betyr at hvis du starter med venstre hjørnestein på første rast, bruker du høyre hjørnestein på andre rast for deretter igjen å bruke venstre på tredje rast. (se bilde) Alle hjørnesteiner er nøyaktig lik utvendig, ulikheten er innvendig, ved utsparing for armering. Hvis annen hjørnestein brukes enn beregnet, lag selv utsparinger til armering med vinkelsliper. (hjørneblokk leveres på pall med halve antall venstre og høyre blokk på pall)

Armering og videre stabling:

- Når første skift er utlagt og er i vater, skal langsgående armering legges i blokken
- Langsgående armering legges inn i blokkene etter hvert som muren settes opp.
- Ved horisontal armering anbefales det å legge armeringen i motsatt side av der presset på muren kommer fra. (men husk at støttemurer skal beregnes av fagfolk ved hvert enkelt tilfelle.)
- Legg resterende raster fortløpende med halve steinen i overlapp.
- Kontroller vinkelen, overlappen og høyden ved hver rast.
- Legg inn den vertikale armering (evt. overmål armering til krone)

Støyping av hulrom:

- Stiv av muren i lengde og høyderetningen.
- Alle avslutninger mot dører, vinduer, ventiler, port åpninger eller avsluttende vegger må ha støtter montert før betongfylling. (hindre at blokker blir forskjøvet i lengde retning ved betongfylling)
- Fyll blokkene med betong, stak etter i betongen for å unngå hulrom.
- Ved fylling av betong, kontroller at loddrett armering er i senter av hullet i blokken.
- Anbefalt at mur ikke er mer enn 160 cm ved fylling av betong. Støyp om nødvendig i 2 omganger.
- Ved støyp i 2 omganger avsluttes støypen midt i siste rast av forskalingsblokken.
Gjør godt rent for betongrester før tørrstablingen fortsetter.
- Etter støyping bør støypen få herde minst 24 timer.
- Hvis nødvendig kan det støypes krone på muren for å få muren helt jevn. Bruk et bord på hver side av det øverste skiftet i muren som festes med murspiker.

Betongforbruk:

Betongforbruk ved fylling av hulrom i Aas Forskalingsblokk

Forskalingsblokk, fasade: Grå/hvit singel

Mål:	Betongforbruk:
50x19x20 cm	1 m ³ betong i 10 m ² mur Dvs: ca 10 liter betong pr blokk
50x30x20 cm	1 m ³ betong i 5 m ² mur Dvs: ca 20 liter betong pr blokk

Forskalingsblokk, fasade: Glatt grå betong

Mål:	Betongforbruk:
50x20x20 cm	1 m ³ betong i 9 m ² mur Dvs: ca 11 liter betong pr blokk
50x30x20 cm	1 m ³ betong i 5 m ² mur Dvs: ca 20 liter betong pr blokk

Etterbehandling av mur:

- Aas Forskalingsblokk slammes med to strøk vanntett slammemørtel under bakkenivå.

2. Fest vortepapp med avslutningslist og murspiker.
3. Over bakkenivå kan Aas Forskalingsblokk gjerne være ubehandlet, eller blokken slammes med Hey`di K11 eller lignende for å hindre eventuelle kalkutslag. (Hey`di

K11 er sementbase godkjent for vanntett overflatebehandling)

Med forbehold om endringer og trykkfeil